

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-OKTABR

ANDIJON, 2024

TA'LIM SIFATI VA JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHDA FAN, TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISHNING MUSTAHKAM INTEGRATSIYASINI TA'MINLASHDA INOVATSION YONDASHUVLAR

Haydarova E'zoxon Ulug'bek Qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi
2-bosqich talabasi

Annotatsiya : Ushbu maqolada ta'lim sifati va jozibadorligini boshqarishda fan, ta'lim va ishlab chiqarishning mustahkam integratsiyasini ta'minlashda inovatsion yondashuvlar haqida mulohaza yuritilgan.

Kalit so'zlar : Ta'lim, ishlab chiqarish, integratsiya, inovatsion yondashuv, qaror, Prezident, qonunlar, fan.

KIRISH

Bugungi kunda inovatsion rivojlanish, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish masalalari mamlakatimiz taraqqiyotida ustuvor vazifalar qatoriga kiradi. Bu borada mamlakatda bir qancha nhora tadbirlar ko'rildi va ko'rilmogda. Bular jumlasiga O'zbekiston Respublikasi Prezidentining d018 yil 3 iyuldagi "O'zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-Oidbirlari to'g'risida"gi PQ-3832- son qarori "O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 21 sentyabrdagi 2019-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini inovatsion rivojlantirish htrategiyasini tasdiqlash to'g'risida" PF-5544-sonli Farmonlarini kiritish mumkin.Mazkur uuquqiy xujjatlar o'z navbvtida inovatsion va raqamli iqtisodiyotning ta'minlovchi muhim omillar hisoblanadi.

l O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoevning 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar rtrategiyasida ta'lim va fan sohasini rivojlantirish ilmiy va inovatsiya yutuqlarini amaliyotga joriy etishning samarali mehanizmlarini yaratish, oliy o'quv yurtlari va ilmiy tadqiqot institutlari huzurida ixtisoslashtirilgan ilmiy eksperimental laboratoriyalar, yuqori texnologiya markazlari va texnoparklarni tashkil etish ustuvor yo'nalishlardan hisoblanadi.

Prezidentimiz tashabbusi bilan mamlakatimizda uchinchi Renessans poydevorini yaratishga qaratilgan chora-tadbirlar jadal olib borilmogda bunda inovatsion faoliyatga, ta'lim tizimiga alohida e'tibor qaratilmogda.

Prezidentimiz ta'kidlaganidek "...biz O'zbekistonni rivojlangan mamlakatga aylantirishni maqsad qilib qo'ygan ekanmiz, bunga faqat jadal islohatlar, ilm-ma'rifat va inovatsiya bilan erisha olamiz.

Buning uchun, avvalombor, tashabbuskor islohatchi bo'lib maydonga chiqadigan, strategik fikr yuritadigan, bilimli va malakali yangi avlod kadrlarini tarbiyalashimiz zarur. SHuning uchun ham bog'chadan boshlab oliy o'quv yurtigacha - ta'limning barcha bo'g'inlarini isloh qilishni boshladik"

Kishilik jamiyatida XIX-XX asrlarda qilingan ilmiy kashfiyotlar, ixtirolar, fan va texnikaning jadal sur'atlar bilan rivojlanishi iqtisodiyotda g'oyat katta sifat va miqdor o'zgarishlarga, fan-texnika taraqqiyotini ishlab chiqarish va uni yuksaltirishning asosiy omillaridan biriga aylantirdi.

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-OKTABR

ANDIJON, 2024

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoevning 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasida ta'lim va fan sohasini rivojlantirish ilmiy-tadqiqot va innovatsiya faoliyatini rag'batlantirish, ilmiy va innovatsiya yutuqlarini amaliyotga joriy etishning samarali mexanizmlarini yaratish, oliy o'quv yurtlari va ilmiy-tadqiqot institutlari huzurida ixtisoslashtirilgan ilmiy-eksperimental laboratoriyalar, yuqori texnologiya markazlari va texnoparklarni tashkil etish ustuvor yo'nalishlardan hisoblanadi.

Ijroiy o'zgarishlarga qaramasdan, mamlakatimiz iqtisodiyotida chuqur tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirish bugungi kundagi dolzarb masala bo'lib qoladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoev ta'kidlaganlaridek, "Fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini yanada takomillashtirish muhimligi: yangi texnologiyalarni joriy qiluvchi korxonalar, imtiyozlar va preferensiyalar berish ilm-fanga investitsiya kiritadigan korxonalar sonini sezilarli darajada oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi".

Keyingi yillarda keng ko'lamda rivoj topgan ilmiy-texnik inqilob mulkdorlar, tadbirkorlar hamda iqtisodchilar e'tiborini ishlab chiqarishda ro'y berayotgan turli texnologik o'zgarishlarga tortdi. SHunday o'zgarishlarni ilmiy sohada "innovatsiya" atamasi bilan atay boshlandi. Natijada hozirgi davrga kelib "innovatsiya" tushunchasi biron-bir turdagi faoliyatni tarkibiy jihatdan yangilash, tubdan o'zgartirish, xo'jalik faoliyati sub'ektlari tomonidan ilmiy-texnik, tashkiliy, boshqaruv va boshqa yangiliklarning yaratilishi, tarqatilishi hamda joriy etilishini ifoda etadi. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash borasidagi sa'y-harakatlarning yanada kuchaytirilishi ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohasida innovatsion jarayonlar uzluksizligini ta'minlash va ko'lamini oshirish bilan tavsiflanadi. Bu esa ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish korxonalari samaradorligi bevosita fan yutuqlariga asoslangan ishlanmalar, ixtiro hamda loyihalar, ilm-fan sig'imi yuqori bo'lgan mahsulotlar ishlab chiqarishni taqazo etadi. Xususiyl mulk ustuvor o'ringa ega bo'lgan, tayyor mahsulotlar ulushi yuqori, innovatsion iqtisodiyot tarkibini shakllantirishga qaratilgan tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirishni taqazo etadi. Innovatsion jarayonlarini jadallashtirishga oid taklif va tavsiyalar ishlab chiqarish bugungi kundagi muhim masalalardan hisoblanadi.

ASOSIY QISM

Ta'lim sifati va jozibadorligini boshqarishda fan, ta'lim va ishlab chiqarishning mustahkam integratsiyasini ta'minlashda inovatsion yondashuvlar quyidagi muhim nuqtalarga ega:

- 1. Texnologik Innovatsiyalar:** Teknologik innovatsiyalar ta'lim sohasini kengaytirishda muhimdir. Yangi texnologiyalar, onlayn ta'lim platformalari, interaktiv darslar va texnologik vositalar ta'lim sifati oshirish va o'quvchilarga jozibador ta'lim imkoniyatlarini taqdim etishda muhim rol o'ynaydi.
- 2. Pedagogik Innovatsiyalar:** Pedagogik innovatsiyalar o'quv jarayonini yanada samarali qilishda muhimdir. Yangi o'quv-usullari, o'quv materiallari va pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, ma'naviy rivojlanishlarini kuchaytirish va ta'lim sifati yuqori darajada oshirishda muhim rol o'ynaydi.
- 3. Biznes va Menejment Innovatsiyalari:** Biznes va menejment innovatsiyalari ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirishda muhimdir. Ta'lim muassasalarida biznes va menejment prinsiplarini o'qitish, kasbiy tayyorgarlikni oshirish va ishlab chiqarish sohasi bilan integratsiyani ta'minlashda yordam beradi.
- 4. O'zlashtirish va Spetsializatsiya:** O'zlashtirish va spetsializatsiya ta'lim sifati oshirishda muhimdir. O'quvchilarga o'zlarini rivojlantirish, kasbiy tayyorgarliklarini oshirish va sohasida mutaxassis bo'lish imkonini berishda yordam beradi.

5. Ko'p tarmoqli Ishbilar Innovatsiyalari: Ko'p tarmoqli ishbilar innovatsiyalari ta'lim va ishlab chiqarish sohasi o'rtasidagi integratsiyani kuchaytirishda muhimdir. Ishbilar sohasidagi innovatsiyalar ta'lim sohasiga yangi imkoniyatlar va hamkorliklar yaratishda yordam beradi.

Inovatsion yondashuvlar ta'lim sifatini oshirish, jozibador ta'lim imkoniyatlarini yaratish, pedagogik va texnologik innovatsiyalarni olib borish, biznes va menejment innovatsiyalarini integratsiyani kuchaytirish va o'zlashtirish va spetsializatsiya imkoniyatlarini taqdim etishda muhimdir.

Biznes va menejment innovatsiyalari ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirish uchun quyidagi yondashuvlar amalga oshirilishi kerak:

1. Biznes va Menejment Prinsiplarini O'qitish: Ta'lim muassasalarida biznes va menejment prinsiplarini o'qitish muhimdir. O'quvchilar biznesning asosiy konseptlarini, menejmentning muhim prinsiplarini o'rganish orqali kasbiy tayyorgarliklarini oshirishda yordam beradi.

2. Amaliy Mashg'ulotlar va Loyihalar: Biznes va menejment innovatsiyalari ta'lim sohasida amaliy mashg'ulotlar va loyihalar tashkil etish muhimdir. O'quvchilar amaliy mashg'ulotlar orqali biznes va menejment prinsiplarini amalda o'rganish, innovatsiyalar va yangi yondashuvlar bilan tanishishga imkon beradi.

3. Mentorlik va Biznes Ko'rsatilgan Ta'lim: Mentorlik va biznes ko'rsatilgan ta'lim dasturlari o'quvchilarga biznes va menejment sohasidagi kasbiy bilimlarni oshirishda yordam beradi. Mentorni ko'rsatish, ishlab chiqarish jarayonida ish bilan birlashtirish va biznesda muvaffaqiyatli bo'lishda muhimdir.

4. Sanoat Hamkorliklari va Biznes Loyihalar: Sanoat hamkorliklari va biznes loyihalar ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirishda muhimdir. Biznes loyihalar tashkil etish, sanoat tarmoqlari bilan hamkorlik qilish va amaliy tajribani oshirish o'quvchilarga real hayotda biznes va menejment bilan ishlash imkonini beradi.

5. Mashhur Biznes Modellar va Tendensiyalar: Mashhur biznes modellar va tendensiyalar haqida o'quvchilarga ma'lumot berish va ularni yangiliklarga tayyorlash muhimdir. Biznes sohasidagi yangi yondashuvlar va innovatsiyalar bilan tanishish, yangi biznes modellar tuzish va biznesda muvaffaqiyatli bo'lishda yordam beradi.

Biznes va menejment innovatsiyalari ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirish uchun biznes va menejment prinsiplarini o'qitish, amaliy mashg'ulotlar va loyihalar tashkil etish, mentorlik va biznes ko'rsatilgan ta'lim, sanoat hamkorliklari va biznes loyihalar, mashhur biznes modellar va tendensiyalar haqida o'quvchilarga ma'lumot berish kabi yondashuvlar amalga oshirilishi kerak. Umid qilamizki, bu yondashuvlar ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirishda yordam beradi va o'quvchilarni biznes va menejment sohasida muvaffaqiyatli bo'lishga yordam beradi.

MUAMMO VA YECHIMLAR

Ta'lim sifati va jozibadorligini boshqarishda fan, ta'lim va ishlab chiqarishning mustahkam integratsiyasini ta'minlashda inovatsion yondashuvlar bilan bog'liq muammolar quyidagi ko'plab omillarga ega bo'lishi mumkin:

1. Texnologik Muammolar: Texnologik innovatsiyalar va yangi texnologiyalar ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirishda muhimdir, lekin texnologik muammolar yuzaga kelishi mumkin. Internet ulanish, texnologik vositalar va platformalar, dasturlash va boshqa texnologik muammolar ta'lim sohasidagi integratsiyani cheklab qolishi mumkin.

2. O'qituvchilar va Kadrlar Bilan O'zaro Hamkorlik: O'qituvchilar va kadrlar bilan o'zaro hamkorlik va o'zlashtirish ta'lim sifatini oshirishda muhimdir. Ammo o'qituvchilar va kadrlar sohasidagi muammolar, yangi usullarni o'rganish va yangi texnologiyalarga o'rganganliklar muammolar yuzaga kelishi mumkin.

3. Resurslar va Infrastruktural Muammolar: Ta'lim sifati va jozibadorligini boshqarishda muhim bo'lgan resurslar va infrastrukturaviy muammolar yuzaga kelishi mumkin. Resurslar,

texnologik vositalar, laboratoriyalar va boshqa infrastruktura muammolar integratsiyani cheklab qolishi mumkin.

4. Ko'p tarmoqli Ishbilar va Biznes Loyihalari: Ko'p tarmoqli ishbilar va biznes loyihalari ta'lim sohasida integratsiyani kuchaytirishda muhimdir, lekin ishlab chiqarish sohasidagi muammolar yuzaga kelishi mumkin. Ishbilar sohasidagi innovatsiyalar, biznes modellari va yangi yondashuvlar bilan tanishish, yangi biznes loyihalari tashkil etish va amaliy tajribani oshirish muammolar tug'ilishi mumkin.

5. Pedagogik Usullar va O'quv Materiallari: Pedagogik usullar va o'quv materiallari ta'lim sifatini oshirishda muhimdir, lekin yangi pedagogik usullar va innovatsiyalar o'rganish va o'qitishdagi muammolar yuzaga kelishi mumkin. O'quv materiallarining muvofiqligi, o'qitish usullari va o'quv jarayonining samarali boshqarilishi muhimdir.

Inovatsion yondashuvlar ta'lim sifati va jozibadorligini oshirishda muhimdir, lekin yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar texnologik muammolar, o'qituvchilar va kadrlar bilan o'zaro hamkorlik, resurslar va infrastrukturaviy muammolar, ko'p tarmoqli ishbilar va biznes loyihalari, pedagogik usullar va o'quv materiallari bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Umid qilamizki, bu muammolar hal etilishi va ta'lim sohasidagi integratsiya va innovatsiyalarni kengaytirishda yordam beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda biznes va menejmentni o'rganish uchun alohida o'quv kurslari tashkil qilingan. Shu kurslarga qatnashib yoshlar o'z bizneslarini boshlashlari mumkin.

Har bir yosh avlod astoydil qiziqib, o'z ustida ishlasa, astoydil harakat qilsa juda ham yuksak natijalarga erisha oladilar. Muhimi erinmasdan astoydil harakat qilishsa bo'lgani.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Isroilova Shoirat Turg'unovna, 2Suyunova M.S., 3Yusupova D.M., 4Malikov S.A. 1Nizomiy nomidagi Toshkent davlat Pedagogika Universiteti Ta'lim menejmenti kafedrasidotsenti <https://doi.org/10.5281/zenodo.10801724>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 14-apreldagi PF-106-sonli Farmoniga asosan chiqarilgan — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 15.04.2022-y., 06/22/106/0314-son